

DR. SZÁLA TÍMEA
ÜGYVÉD

Fővárosi Törvényszék
2.Bpk.82/2021
- útján -
Alkotmánybíróság
részére

Tárgy: alkotmányjogi

Ügyszám: IV/ 03 5 1 7 - 0 / 2021	FŐLAJSTROMSZÁM KEZDŐIRATON:.....
Érkezett: 2021 SEPT 13.	Postán / Gyűjtőládába / Személyesen / E-mailen / Faxon Érkezett: 2021 AUG 09.
Példány: panasz benyújtása 1	PÉLDÁNY:..... IV: .....
Melléklet: 2	MELLÉKLET:..... KÖZTÜK: .....
	FŐLAJSTROMSZÁM: UTÓIRATON:.....

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott dr. Szála Tímea ügyvéd (.....)
védencem, Nagy Csaba (.....)

..... elítélt képviseletében a mellékelt meghatalmazás (M/1.) alapján eljárva az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CL. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordulok az Alkotmánybírósághoz és kérem, hogy a Tisztelt Alkotmánybíróság a Fővárosi Törvényszék mint elsőfokú bíróság 2.Bpk.82/2021/5. számú ítélete valamint a - védői és elítélti - fellebbezés folytán másodfokon eljárt Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 3.Bpkf.10.347/2021/3. sorszámú végzése alaptörvény-ellenességét - figyelemmel az Abtv. 27. §-ára - az Abtv. 43. § (1) bekezdése alapján megállapítani és a hivatkozott bírósági határozatokat megsemmisíteni szíveskedjék az alábbi indokok alapján.

I. Az alkotmányjogi panasszal érintett bírósági határozatok és előzményei

Védencem képviseletében eljárva a Budapesten, 2020. július 21. napján kelt összbüntetésbe foglalás iránti indítványomban (M/2) az alábbi 6 alapítélet összbüntetésbe foglalását kértem az 1978. évi IV. törvény rendelkezései alapján.

	elsőfokú bíróság	elkövetési idő	elsőfokú ítélet kelte és ügyszáma	másodfokú bíróság	másodfokú ítélet kelte (jogerős) és ügyszáma	kiszabott büntetés mértéke	melyik Btk. hatálya alatt lett jogerős az ítélet	Van-e feltételes kedvezmény
1	Fővárosi Törvényszék	2009. március 18.	2.B.1064/2018/50. 2019. november 18. (jogerős)			8 hónap börtön 2 év közügyektől eltiltás 1.350.000.- Ft. vagyonelkobzás	2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) de az 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Btk.) szerint minősül a cselekmény	nincs kedvezmény különös visszaeső
2	BKKB	2008 év vége- 2009 június között	24.B.XII.378/2013/2 85. 2017. március 27.	Fővárosi Törvényszék	27.Bf.XII.10.224/2017/15. 2018. április 18. (ítélet)	4 év börtön 4 év közügyektől eltiltás	Btk., de a régi Btk. szerint minősül a cselekmény	nincs kedvezmény különös visszaeső
3	BKKB	2009. április 7.	20.B.XI.2444/2011/ 92. 2014. január 22.	Fővárosi Törvényszék	28.Bf.XI.7156/2014/56 (ítélet) 2014. december 2.	2 év börtön 2 év közügyektől eltiltás	Btk., de a régi Btk. szerint minősül a cselekmény	nincs kedvezmény különös visszaeső
4	PKKB	2008. nyár, október, november, 2009. március	17.B.30.439/2013/2 29. 2016. június 2.	Fővárosi Törvényszék	32.Bf.11.622/2016/24. (ítélet) 2017. március 27.	2 év 8 hónap börtön 3 év közügyektől eltiltás	Btk. és a Btk. szerint minősül a cselekmény	nincs kedvezmény különös visszaeső 2008. 05. 06.- 05. 08-ig őrizet
5	PKKB	2009. április 8.	26.B.IX.25.140/2011 /120. 2012. december 6. elsőfokú bíróság a régi Btk. szerint minősíti a	Fővárosi Törvényszék	24.Bf.IX.6368/2013/5. 2013. november 13.	1 év 6 hó börtön 2 év közügyektől eltiltás	Btk. és a másodfokú bíróság a Btk. szerint minősíti a cselekményt	nincs kedvezmény különös visszaeső

6	Keszthelyi Járásbíróság	2011. április, május, június, július	cselekményt 2.B.232/2013/201 2015. február 18.	Zalaegerszegi Törvényszék	Bf.253/2015/11. 2015.szeptember 15.	4 év 7 hó börtön 5 év közügyektől eltiltás + (elrendeli a PKKB 21.B.28.695/2008 /38. sorszámú ítéletével kiszabott, 2010. május 27. napján jogerőre emelkedett 2 év szabadságvesztés s büntetés végrehajtását)	Btk. és a Btk. szerint minősülnek a cselekmények	nincs kedvezmény különös visszaeső
---	-------------------------	--------------------------------------	--	---------------------------	--	--	---	---

Védencem jelenleg is tölti büntetéseit, melyeket a fent részletezett alapítételekkel szabtak ki az eljáró bíróságok - a büntetések töltése folyamatos, illetve az elítélt valamennyi összbüntetésbe foglalni kért alapítélettel elbírált cselekményét 2013. július 1. napját megelőzően követte el -, így az 1979. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Btk.) 92. § (1) bekezdése alapján a 6 alapítélettel kiszabott büntetések összbüntetésbe foglalásának törvényi feltételei fennállnak, indítványomat pedig az utóljára jogerőre emelkedett 1. számú alapítéletet meghozó Fővárosi Törvényszék előtt terjesztettem elő a 2.B.1064/2018 úgyszámra hivatkozással.

A jelen alkotmányjogi panaszhoz **M/3. sorszám** alatt mellékelem az összbüntetésbe foglalás iránti indítványommal együtt a **Fővárosi Törvényszék részére megküldött ügyvédi meghatalmazásomat**, melyből megállapítható, hogy **azt az elítélt irta alá**, és kifejezetten - az eljáró bíróságok és az összbüntetésbe foglalni kért alapítéletek úgyszámainak feltüntetése mellett - azt tartalmazza, hogy az elítélt a táblázatba rendezett 6 alapítélettel kiszabott jogerős szabadságvesztés büntetések összbüntetésbe foglalásának kezdeményezésével bízott meg.

Megállapítható, hogy az összbüntetésbe foglalni kért ítéletek mindegyike 2013. július 1. napját - vagyis a 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) hatályba lépését követően emelkedett jogerőre, azonban mivel védencem **valamennyi összbüntetésbe foglalni kért jogerős ítélettel elbírált cselekményét 2013. július 1. napját megelőzően követte el és három ítéletben az eljáró bíróságok az elbírált cselekményeket a régi Btk. rendelkezései szerint minősítették, így a lefolytatni kért összbüntetési eljárásban a régi Btk. rendelkezései az irányadóak - mivel az az elítélt számára kedvezőbb elbírálást tesz lehetővé.**

A régi Btk. 92. § (1) bekezdése szerint „*ha az elkövetőt több, határozott ideig tartó szabadságvesztésre ítélik és az elkövető valamennyi bűncselekményt a legkorábban hozott ítélet jogerőre emelkedését megelőzően követte el, a jogerősen kiszabott büntetéseket összbüntetésbe kell foglalni.*”

Jelen esetben megállapítható, hogy az elítélt valamennyi cselekményét az 5. sorszám alatti, legkorábban hozott ítélet jogerőre emelkedése (2013. november 13. napja) előtt követte el, így esetében a felsorolt ítéletek vonatkozásában az összbüntetésbe foglalás törvényi feltételei fennállnak és az elítélt a fentebb részletezett ítéletekkel kiszabott büntetéseit folyamatosan tölti.

Az Alkotmánybíróság a **10/2018 (VII.18.) számú AB határozatával** (a továbbiakban: Abh1.) megállapította, hogy a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény hatálybalépéséhez kapcsolódó átmeneti rendelkezésekről és egyes törvények módosításáról szóló 2012. évi CCXXIII. törvény 3. §-a alaptörvény-ellenes ezért azt megsemmisítette, míg az **1/2020 (I. 2.) AB határozat** (a továbbiakban: Abh4.) a Kúria 2/2019 számú BJE-t ugyancsak megsemmisítette.

Az Alkotmánybíróság több határozatában is rámutatott arra, hogy minden egyes összbüntetési eljárásban meg kell vizsgálni, hogy az elítélre nézve melyik Büntető Törvénykönyv alkalmazása kedvezőbb, amikor az összbüntetésbe foglalandó ítéletek között van olyan, amely alapjául szolgáló cselekmény elkövetési ideje a régi Btk. hatálya idejére esik. (Védencem valamennyi elbírált bűncselekményét a régi Btk. hatálya alatt követte el.)

A Btkátm. 3. §-ának Alkotmánybíróság általi megsemmisítésére figyelemmel a Btk. 2. § (1) - (2) bekezdései alapján megállapítható, hogy védencem esetében kedvezőbb az 1978. évi IV. törvény (régii Btk.) alkalmazása, mivel a régi Btk. alapján a kisebb tartamú szabadságvesztések 3/4-e is elengedhető.

Mivel védencem vonatkozásában megállapítható, hogy a régi Btk. szabályai rá nézve kedvezőbbek, így kérem, hogy a Tisztelt Törvényszék a régi Btk. 92. § (1) bekezdése alapján az 1-6. sorszám alatt részletezett ítéletekkel kiszabott jogerős szabadságvesztés büntetéseket összbüntetésbe foglalni sziveskedjék és az összbüntetés tartamának

meghatározása során a rövidebb tartamú szabadságvesztés büntetések tekintetében az 1978. évi IV. törvény rendelkezései alapján a legnagyobb mértékű elengedést biztosítani sziveskedjék, mivel kizárólag ily módon hozható védelem abba a helyzetbe, mintha cselekményei egy eljárásban kerültek volna elbírálásra, hiszen esetében rögzíthető, hogy a külön elbírált cselekményeinek elkövetési ideje egymáshoz nagyon közeli, akár pár nap vagy hónap telt el az egyes cselekmények elkövetése között, azonban ezek a cselekmények nem kerültek a nyomozati szakban egyesítésre.

Fenti előzményeket követően a Fővárosi Törvényszék mint elsőfokú bíróság a 2.Bpk.396/2020/11. sorszámú ítéletében foglaltak szerint (M/4.) az indítványomban szereplő 6 alapítéletet a Btk. 93. § (1) - (2) bekezdése alapján összbüntetésbe foglalta és az összbüntetés tartamát 8 év 1 hónap 40 nap szabadságvesztésben állapította meg.

A Fővárosi Törvényszék a 2.Bpk.396/2020/11. sorszámú ítéletének 4. oldal (5) bekezdésében azt rögzítette, hogy a bíróság az Abh4. értelmében megvizsgálta a Btk. 2. § alkalmazhatóságát is az összbüntetési eljárás lefolytatása során, hiszen a védő az 1978. évi IV. törvény alapján kérte az összbüntetési eljárás lefolytatását és az összbüntetés tartamának meghatározását. A bíróság az iratok megvizsgálása során megállapította, hogy a 6 jogerős ítélet közül 3 ítélet esetében az elítélt bűncselekményeit az 1978. évi IV. törvény alapján minősítették az eljáró bíróságok, míg 3 esetben az alapügyben eljáró bíróságok a 2012. évi C. törvény (Btk.) alkalmazhatóságát állapították meg, mert az elítélt tekintetében ez volt a kedvezőbb, annak ellenére, hogy az elbírált bűncselekmények elkövetési ideje ezen esetekben is az 1978. évi IV. törvény hatálya alá esett.

Az elsőfokú bíróság ezen - utóbb, a Fővárosi Ítéletábrla mint másodfokú bíróság által hatályon kívül helyezett - határozatban rögzített teljesen téves és alaptörvény-ellenes okfejtése szerint a bíróság kizárólag akkor dönthet az 1978. évi IV. törvény, azaz az érintett jogerős ügydöntő határozatokkal elbírált bűncselekmények elkövetésekor hatályos törvény alkalmazásáról az összbüntetési eljárásban, ha valamennyi összbüntetésbe foglalt ítélet alapjául szolgáló ítéletben az eljáró bíróságok az 1978. évi IV. törvény szerint minősítették az elkövető bűncselekményeit, így a tárgyi összbüntetési eljárásban a bíróságnak a Btk.-t kellett alkalmaznia.

Az elsőfokú bíróság az ítélet 5. oldal (5) bekezdésében rögzítette, hogy mivel az elítélt kifejezetten az összbüntetési indítvány (a pontosan, úgyszámmal megjelölt 6 alapítélet összbüntetésbe foglalása iránti indítvány) benyújtására adott meghatalmazást a védőnek, így külön nem szerezte be a bíróság az elítélt hozzájárulását, mert álláspontja szerint ez annak tekinthető.

A Fővárosi Törvényszék 2.Bpk.396/2020/11. sorszámú ítélete ellen a Budapesten, 2020. december 8. napján kelt fellebbezést jelentettem be (M/5.) az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatása, a régi Btk. alkalmazása és ennek okán az elengedés nagyobb mértéke érdekében. A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a BF.924/2020/2. sorszámú átiratában (M/6.) az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására tett indítványt, mivel a terhelt valamennyi összbüntetésbe foglalt alapítélete 2013. július 1. napját követően emelkedett jogerőre, ezért az összbüntetésre vonatkozó szabályok alkalmazása körében csak a Btk. rendelkezései jöhetnek szóba.

A benyújtott fellebbezésem folytán eljáró Fővárosi Ítéletábrla mint másodfokú bíróság a 2.Bpkf.10.022/2021/3. sorszámú végzésével (M/7.) a Fővárosi Törvényszék 2.Bpk.396/2020/11. számú ítéletét hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására utasította.

A Fővárosi Ítéletábrla mint másodfokú bíróság egyébiránt iratellenesen azt rögzítette a 2.Bpkf.10.022/2021/3. sorszámú végzésének 2. oldal (3) bekezdésében, hogy az iratok áttekintése után a másodfokú bíróság megállapította, hogy az összbüntetési indítványt az elítélt védője terjesztette elő - akit a vádolt édesanyja hatalmazott meg az összbüntetési eljárásra - az összbüntetési eljárás lefolytatására vonatkozó terhelti nyilatkozat nem áll rendelkezésre, az elsőfokú bíróság a védői indítványra tekintettel az elítélt hozzájárulását nem szerezte be. Megállapította a másodfokú bíróság, hogy ennek okán az elsőfokú bíróság olyan eljárási szabálysértést követett el, amely a másodfokú eljárásban nem küszöbölhető ki, ezért a Be. 598. § (1) bekezdés g) pontja szerinti tanácsulésen az elsőfokú bíróság összbüntetési ügyben hozott ítéletét hatályon kívül helyezte.

Az nyilvánvaló, hogy (1) részemre a meghatalmazást nem az elítélt édesanyja, hanem maga az elítélt adta, (2) az ügyvédi meghatalmazás pontosan tartalmazza, hogy mely alapítéletek összbüntetésbe foglalásának kezdeményezésére terjed ki az elítélt szándéka és akarata, megbízása, de az elítélt külön hozzájárulását az elsőfokú bíróság valóban nem szerezte be, csak a megismételt eljárásban.

A hatályon kívül helyezést követően indult megismételt eljárásban a Fővárosi Törvényszék mint elsőfokú bíróság Budapesten, 2021. március 17. napján meghozta a jelen alkotmányjogi panasszal érintett 2.Bpk.82/2021/5. sorszámú ítéletet (M/8.), mely ugyanúgy a Btk. rendelkezéseit alkalmazva az összbüntetésbe foglalni kért 6 alapítéletet összbüntetésbe foglalta és az összbüntetés tartamát 8 év 2 hónap 10 nap szabadságvesztésben állapította meg.

Rögzítette, hogy a szabadságvesztés végrehajtási fokozata börtön, az elítélt különös visszaeső és az összbüntetésként megállapított szabadságvesztésből az elítélt feltételes szabadságra nem bocsátható.

Az elsőfokú bíróság az elítélt hozzájárulásának a beszerzésén túl nem tett mást, mint ugyanazon téves és alaptörvény-ellenes indokokra hivatkozással az összbüntetési eljárás lefolytatása során a Btk. rendelkezéseit alkalmazta, mivel álláspontja szerint a bíróság kizárólag akkor dönthet az 1978. évi IV. törvény, azaz az érintett jogerős ügydöntő határozatokkal elbírált bűncselekmények elkövetésekor hatályos törvény alkalmazásáról az összbüntetési eljárásban, ha valamennyi összbüntetésbe foglalt ítélet alapjául szolgáló ítéletben az eljáró bíróságok az 1978. évi IV. törvény szerint minősítették az elkövető bűncselekményeit, vagyis a tárgyi összbüntetési eljárásban - mivel az elítélt esetében erre csak 3 alapítélet esetében került sor - az bíróságnak a Btk.-t, azaz a 2012. évi C. törvény kellett alkalmaznia.

A Fővárosi Törvényszék 2.Bpk.82/2021/5. sorszámú ítélete ellen a rendelkezésre álló törvényes határidőben az elítélt kézbesítési íven, én pedig írásban jelentettem be fellebbezést az elsőfokú bíróság ismételt téves és alaptörvény-ellenes ítéletének megváltoztatása és a régi Btk. szabályainak alkalmazása valamint az összbüntetés tartamának mérséklése érdekében.

A Budapesten, 2021. március 26. napján kelt fellebbezésemben (M/9.) foglaltak szerint előadtam, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének 5. oldal (2) bekezdésében rögzítette, hogy az 1/2020 (I. 2.) AB határozat (Abh4.) értelmében **megvizsgálta a Btk. 2. § alkalmazhatóságát is az összbüntetési eljárás lefolytatása során**, hiszen a védő az 1978. évi IV. törvény alapján kérte az összbüntetési eljárás lefolytatását és az összbüntetés tartamának meghatározását, **valójában azonban az elsőfokú bíróságnak nem a Btk. 2. §-ának alkalmazhatóságát kellett volna vizsgálnia, hanem azt, hogy melyik Büntető törvénykönyv rendelkezései tartalmazzanak az elítéltre kedvezőbb rendelkezéseket**, azonban ezt a vizsgálatot az elsőfokú bíróság elmulasztotta az Alkotmánybíróság kötelező iránymutatása ellenére és tévesen arra az álláspontra helyezkedett, hogy azért nem is vizsgálja, hogy melyik Btk. alkalmazása lenne az elítéltre nézve kedvezőbb, mert bár minden cselekmény elkövetési ideje a régi Btk. hatálya alatti időpontra esik, viszont, mivel - mint az elítéltre egyébként kedvezőbbet -, három esetben az eljáró bíróságok a Btk. szerint minősítették és bírálták el a cselekményeket, így önmagában ezért az elsőfokú bíróság nem alkalmazhatott más jogszabályt, mint a Btk.-t, kifejtve, hogy „*figyelemmel azon tényre, hogy a bíróság kizárólag akkor dönthet az 1978. évi IV. törvény, azaz az érintett jogerős ügydöntő határozatokkal elbírált bűncselekmények elkövetésekor hatályos törvény alkalmazásáról az összbüntetési eljárásban, ha valamennyi összbüntetésbe foglalt ítélet alapjául szolgáló ítéletben az eljáró bíróságok az 1978. évi IV. törvény szerint minősítették az elkövető cselekményeit, így ezen összbüntetési eljárásban a bíróságnak a Btk.-t kellett alkalmaznia*”.

Ebből tehát megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság nem azért alkalmazta a Btk. rendelkezéseit, mert az összbüntetésbe foglalni kért ítéletek mindegyike a Btk. hatályba lépését követően emelkedett jogerőre, (erre hivatkozott az M/6. sorszám alatt csatolt Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség átirata) hanem azért, mert három ítélet esetében az elítélt cselekményeit a Btk. szerint minősítették, tehát téves álláspontja szerint fel sem merülhet annak vizsgálata, hogy az összbüntetési eljárás során az elítéltre nézve melyik Btk. szabályai kedvezőbbek, annak ellenére sem, hogy az elítélt valamennyi cselekményét a régi Btk. hatálya alatt követte el.

Arról a továbbiakban nem adott számot az elsőfokú bíróság, hogy 3 cselekmény Btk. szerinti minősítése valójában miért zárná ki az 1978. évi IV. törvény alkalmazhatóságát, ha egyszer **ténykérdés, hogy az elítélt valamennyi cselekményét a régi Btk. hatálya alatt követte el.**

Az elsőfokú bíróságnak tehát **azt kellett volna megvizsgálnia és érdemben értékelni, hogy a Btk. 2. §-ában foglaltakra figyelemmel a régi Btk. vagy a Btk. alkalmazása jelentene az elítéltre kedvezőbb elbírálást.** Figyelembe véve az elengedés mértékét, tényként állapítható meg az is, hogy a régi Btk. szabályai az elítéltre nézve kedvezőbbek, így az irányadó alkotmánybírósági gyakorlat szem előtt tartásával rögzíthető, hogy jelen esetben a régi Btk. szabályait kell alkalmazni az összbüntetésbe foglalás során.

Az Alkotmánybíróság az 1/2020 (I. 2.) AB határozatával (Abh4.) **a Kúria 2/2019 számú Büntető Jogegységi Határozatát megsemmisítette**, de az elsőfokú bíróság téves értelmezése szerint amennyiben a bíróság akárcsak egy cselekményt is a Btk. szerint **minősített** - mert az az elítéltre nézve kedvezőbb volt - akkor kizárólag a Btk. szabályai lennének alkalmazhatók. (az egyértelmű, hogy ha a másodfokú bíróság egy cselekményt a Btk. szerint tud minősíteni, előzetesen megvizsgálva, hogy melyik Btk. szabályai kedvezőbbek a terheltre nézve, úgy az ítélet szükségszerűen a Btk. hatályba lépése után fog jogerőre emelkedni).

A fenti jogértelmezés teljesen téves, alaptörvény-ellenes és ellentétes az Alkotmánybíróság által a tárgyban meghozott Alkotmánybírósági határozatokkal.

Az Alkotmánybíróság a 3360/2018 (XI. 28.) AB határozata (a továbbiakban: Abh2.) 32. pontja szerint „az Abh.-t követően a bíróságok valamennyi olyan összbüntetésbe foglalás során kötelesek lefolytatni a Btk. 2. §-a szerinti vizsgálatot, amikor az összbüntetésbe foglalandó ítéletek között van olyan, amely alapjául szolgáló cselekmény elkövetési ideje a régi Btk. hatálya idejére esik, feltéve, hogy az összbüntetésbe foglalás egyéb törvényi feltételei az adott esetben fennállnak. Az új Btk. összbüntetési szabályai pedig a Btk. 2. §-a értelmében csak olyan esetben alkalmazhatók mérlegelés nélkül, ha az összbüntetésbe foglalással érintett valamennyi ítélet alapjául szolgáló cselekmény elkövetésére a Btk. hatályba lépését követően került sor.”

Figyelemmel arra, hogy jelen esetben az elítélt valamennyi cselekményét a legkorábban hozott elsőfokú ítélet jogerőre emelkedése előtt (és egyben a legkorábban hozott elsőfokú ítélet kihirdetése előtt) és a régi Btk. hatálya alatt követte el és büntetéseit folyamatosan tölti, így a régi Btk. szabályai szerint - mivel az az elítélt számára kedvezőbb elbírálást eredményez - az összbüntetésbe foglalásnak az indítványozott módon helye van.

Az Alkotmánybíróság a 3360/2018 (XI. 28.) AB határozat (Abh2.) 33. pontjában rámutatott arra is, hogy amennyiben a Btk. 2. § (2) és (3) bekezdéseire figyelemmel elvégzett bírósági mérlegelés eredményeként az állapítható meg, hogy a konkrét esetben a régi Btk. összbüntetési szabályai tartalmaznak enyhébb rendelkezéseket az elítélre, az összbüntetési eljárásban a régi Btk. alapján kell a bíróságnak eljárni. Ha ugyanakkor a bíróság mellőzi a Btk. 2. §-a szerinti mérlegelést és a döntése a megsemmisített rendelkezéssel tartalmilag azonos szempontok és elvek alkalmazásán alapul, felmerül a konkrét bírói döntés alaptörvény-ellenességének a lehetősége. Jelen esetben pontosan ez történt, hiszen az elsőfokú bíróság elmulasztotta a Btk. 2. §-a szerinti mérlegelést, odáig el sem jutva, hogy a cselekmények elkövetési idejére figyelemmel érdemben vizsgálható lenne-e, hogy a régi Btk. szabályai kedvezőbb rendelkezéseket tartalmaznak-e az elítélre nézve, hiszen az elsőfokú bíróság érvelése szerint kizárólag akkor jöhetne szóba a régi Btk. alkalmazása, ha az elítélt valamennyi cselekményét a régi Btk. szerint minősítették volna, vagyis ha akárcsak egy cselekmény esetén az ítéletben a cselekményt a Btk. szerint minősítette a bíróság, úgy a régi Btk. szabályainak alkalmazása kizárt, mely értelmezés téves, jogellenes és alaptörvény-ellenes és lényegében a bíróság ismét a megsemmisített 2/2019 BJE elvei mentén járt el, csak az összbüntetésbe foglalás lehetőségének megnyílt helyébe (jogerőre emelkedés Btk. hatálya alatt) a cselekmény Btk. szerinti minősítése megszővegezés lépett.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség BF.292/2021/2. számú átiratában (M/10.) - eltérve az fentebb ismertetett első átiratában foglaltaktól - azt adta elő, hogy mind a 6 összbüntetésbe foglalni indítványozott ítélet a jelenlegi Btk. hatálybalépését követően emelkedett jogerőre és így nyílt meg az összbüntetésbe foglalás lehetősége. Ugyan tény, hogy az Alkotmánybíróság az 1/2020 (I. 2.) (az átiratban tévesen 1/2000. sz. határozata) AB határozata az összbüntetési eljárás során alkalmazandó büntető anyagi jogi szabályokról szóló 2/2019 Büntető Jogegységi Határozat alaptörvény-ellenességét állapította meg, ezért azt 2019. június 23. (helyesen 2019. június 25.) napjára visszaható hatállyal megsemmisítette, de az Alkotmánybíróság az Abh4. 53. pontjában rögzítette, hogy az összbüntetési szabályok alkalmazása akkor nem sérti a visszaható jogalkotás és jogalkalmazás tilalmát, ha a Btk. 90-96. §-át (helyesen: 93-96. §) a 2013. július 1-jét megelőzően jogerőre emelkedett ítéletekben foglalt büntetések összbüntetésbe foglalására csak akkor alkalmazhatóak, ha a terhelte nézve kedvezőbb, előnyösebb eljárást rögzítettek. Az Alkotmánybíróság nem a 2013. július 1-jét megelőzően elkövetett cselekmények vonatkozásában foglalt állást, hanem a Btk. hatályba lépése előtt, majd utána jogerőre emelkedett ítéletek összbüntetésbe foglalása kapcsán.

Mivel tehát a Törvényszék összbüntetési ítéletének rendelkezései helytállóak és törvényesek, ezért a terhelti fellebbezés nem foghat helyt és a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség indítványozta az elsőfokú ítélet helybenhagyását.

Álláspontom szerint a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség átiratának fent hivatkozott részlete a magyar nyelv szabályai szerint nem is értelmezhető mondatot tartalmaz. Ugyan nem szerencsés önmagában az Abh4. bármely rendelkezésének - így akár az (53) pontnak - a kiragadása sem a szöveggörnyezetből, de ha mégis megtesszük, idézzünk pontosan.

Az Abh4. (53) bekezdése szerint - visszautalva az (52) bekezdésben foglaltakra - „Mindebből az következik, hogy az összbüntetési szabályok alkalmazása akkor áll összhangban az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdéséből folyó követelményekkel, és akkor nem sérti a visszaható hatályú jogalkotás és jogalkalmazás tilalmát, ha a Btk. 93-96. §-ai a 2013. július 1-jét megelőzően jogerőre emelkedett ítéletekben foglalt büntetés összbüntetésbe foglalására csak akkor alkalmazhatók, ha az elítélre nézve kedvezőbb, előnyösebb eljárást rögzítettek. Ezen szempontok tiszteltetben tartása esetén felel meg a jogalkalmazás a visszaható hatály tilalmából fakadó követelményeknek.”

A hivatkozott (53) bekezdésből egyértelműen következik, hogy a 2013. július 1-jét megelőzően jogerőre emelkedett ítéletekkel elbírált cselekmények elkövetési ideje csak és kizárólag a régi Btk. hatálya alá eshet, vagyis egy, a Btk. hatályba lépése előtt elkövetett cselekményt elbíráló alapítélet tekintetében akkor nem sérti a Btk. 93-96. §-ainak alkalmazása a visszaható hatályú jogalkotás és jogalkalmazás tilalmát, ha az elítélre nézve kedvezőbb, előnyösebb eljárást rögzítettek.

A védői és elítelti fellebbezésre figyelemmel eljár Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a jelen alkotmányjogi panasszal érintett 3.Bpkf.10.347/2021/3. sorszámú végzésével (M/11.) a Fővárosi Törvényszék 2.Bpk.82/2021/5. számú, 2021. március 17. napján kelt ítéletét tévesen helybenhagyta.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság az Abh4. (53) bekezdésén túl az (55) bekezdést is idézte majd a következő, alaptörvény-ellenes okfejtést rögzítette, amellyel korábban még sehol sem találkoztam.

A másodfokú bíróság szerint az Abh4. (53) és (55) bekezdéseiben rögzítettekben az látható, hogy az Alkotmánybíróság ebben a későbbi határozatában már nem a védő által is idézett elkövetési időnek, hanem az időrendben elsőként hozott ítélet jogerőre emelkedése időpontjának tulajdonít jelentőséget. Ez pedig kétségkívül a Btk. hatálybalépése utáni. A védőnek ezért nem foghat helyt az az érvelése, hogy az 1978. évi IV. törvény alkalmazását az elkövetési idők lehetővé tennék. Értelemszerűen az Alkotmánybíróság későbbi határozatában írt jogértelmezés felülírja a korábbi, amennyiben azzal ellentétes. A 3360/2018 (XI. 28.) Alkotmánybírósági határozatban (Abh2.) írt értelmezést az Alkotmánybíróság a későbbi, 1/2020 (I. 2.) határozatában már nem ismételte meg, hanem ettől eltérő álláspontra jutott, mely szerint a visszaható hatály tilalmának a tiszteletben tartása szempontjából az időrendben elsőként hozott ítélet a meghatározó. Az összbüntetési szabályok alkalmazása akkor nem sérti a visszaható hatályú jogalkotás és jogalkalmazás tilalmát, ha a Btk. 93-96. §-ai a 2013. július 1-jét megelőzően jogerőre emelkedett ítéletekben foglalt büntetés összbüntetésbe foglalására csak akkor alkalmazhatók, ha az elítéltre nézve kedvezőbb, előnyösebb előírást rögzítenek. **Jelen esetben pedig valamennyi ítélet a Btk. hatályba lépése után emelkedett jogerőre, ezért nem alkalmazható az 1978. évi IV. törvény.**

A másodfok bíróság tévesen azt állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság helyesen alkalmazta a Btk.-t az összbüntetési eljárásban, de ennek indoka meghatározásában tévedett, amikor arra az álláspontra helyezkedett, hogy csak akkor lenne alkalmazható az 1978. évi IV. törvény az összbüntetési eljárásban, ha a bíróságok valamennyi esetben ennek alapján minősítették volna az elítelt cselekményét. Mindazonáltal ez az érdemi döntés helyességét nem érinti, így a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. 598. § (1) bekezdés g) pontja alapján tanácsulésan a Be. 605. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

A fenti előzményeket követően kerül sor a jelen alkotmányjogi panasz előterjesztésére, mivel állásponantom szerint a Fővárosi Törvényszék 2.Bpk.82/2021/5. számú ítélete valamint a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 3.Bpkf.10.347/2021/3. sorszámú végzése téves jogértelmezésen alapul és alaptörvény-ellenes.

II. A megsemmisíteni kért bírósági határozatokkal megsértett alaptörvényi rendelkezések

- Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése szerint Magyarország független, demokratikus jogállam.
- Alaptörvény IV. cikk (1) bekezdése szerint Mindenkinek joga van a szabadsághoz és a személyi biztonsághoz.
- Alaptörvény IV. cikk (2) bekezdése szerint Senkit nem lehet szabadságától másként, mint törvényben meghatározott okokból és törvényben meghatározott eljárás alapján megfosztani. Tényleges életfogytig tartó szabadságvesztés csak szándékos, erőszakos bűncselekmény elkövetése miatt szabható ki.
- Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdése szerint A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes. - Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdése szerint Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.
- Alaptörvény 28. cikk szerint A bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. A jogszabályok céljának megállapítása során elsősorban a jogszabály preambulumbát, illetve a jogszabály megalkotására vagy módosítására irányuló javaslat indokolását kell figyelembe venni. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.

III. Az eljárás megindításának indokai és az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényege

Az Alkotmánybíróság 10/2018 (VII.18.) számú AB határozatával (a továbbiakban: Abh1.) megállapította, hogy a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény hatálybalépéséhez kapcsolódó átmeneti rendelkezésekről és egyes törvények módosításáról szóló 2012. évi CCXXIII. törvény (Btkátm.) 3. §-a alaptörvény-ellenes, ezért azt megsemmisítette.

Az Alkotmánybíróság által megsemmisített Btkátm. 3. §-a értelmében a Btk. 93-96. §-ait minden olyan összbüntetési eljárásban alkalmazni kell, amelyekben az összbüntetésbe foglalandó ítéletek közül legalább egy a Btk. hatálybalépését vagyis 2013. július 1-jét követően emelkedett jogerőre.

Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése szerint Magyarország független, demokratikus jogállam. A jogállamiság részét képező jogbiztonságból fakadó visszaható hatály tilalmát az Alkotmánybíróság az alanyi alapjogokhoz illetve azok érvényesüléséhez közvetlenül kapcsolódó elvként ismeri el.

Az Abh1. (56) bekezdése szerint az ítélet jogerőre emelkedése, illetve annak időpontja ténykérdés. Így valamennyi olyan összbüntetési eljárásban, amikor az összbüntetésbe foglalandó ítéletek közül legalább egy ítélet 2013. július 1-jét megelőzően emelkedett jogerőre (az elkövetési idő ennek okán kizárólag a Btk. hatálybalépése előtti időpont lehet), megállapítható, hogy a Btkátm. 3. §-ában foglalt alkalmazási szabály a hatályba lépését megelőzően keletkezett tényekre alkalmazandó. Ilyen esetekben a Btkátm. 3. §-a tehát a hatályba lépését megelőzően keletkezett tényekhez fűz új, a korábban hatályos szabályozáshoz képest eltérő jogkövetkezményt azáltal, hogy meghatározza az ebbe a körbe eső ítéletekben kiszabott szabadságvesztés büntetés tartamának a megállapítására irányadó szabályt.

Az Abh1. (57) bekezdésében az Alkotmánybíróság tehát rögzítette, hogy a Btkátm. 3. §-a tartalmilag visszaható hatályúnak minősül. Ezen túlmenően a megsemmisített Btkátm. 3. §-a az érintett jogalanyokra nézve szigorúbb, a jogalanyok helyzetét elnehezítő tartalmúnak minősült.

A Btkátm. 3. § Abh1. általi megsemmisítésével az Alkotmánybíróság világos iránymutatást adott a bíróságok eljárására nézve, amikor az Abh1. 79. pontjában kifejtette: a Btkátm. 3. §-a szerinti alkalmazási szabály megsemmisítését követően az eljáró bíróságok a Btk. 2. § (1)-(2) bekezdései alapján eljárva hozhatnak döntést arról, hogy az adott összbüntetési vagy utólagos összbüntetési eljárásban a régi Btk. vagy a Btk. összbüntetési szabályai tartalmazzanak-e enyhébb rendelkezéseket az elítélre nézve és ezért az egyes esetekben melyik büntető törvény alkalmazandó. A büntető törvénykönyv időbeli hatályának értelmezése tekintetében a bírói gyakorlat alakította ki azt az értelmezési szabályrendszert, amely különös jelentőséget nyert a 2012. évi C. törvény vagyis a Btk. hatályba lépése során és amely jelen esetben a Btkátm. 3. §-a megsemmisítése következtében is irányadó.

Az Alkotmánybíróság 3360/2018 (XI. 28.) számú AB határozatának (Abh2.) (30) bekezdése rögzíti, hogy a fent hivatkozott értelmezési szabályrendszer szerint a cselekmény enyhébb elbírálása az új törvény alkalmazási feltételeként **komplex értékelést követel meg.** A régi Btk. 2. §-ához fűzött jogalkotói indokolás értelmében nem elegendő pusztán az adott bűncselekményi tényállás régi és új szabályozás szerinti összehasonlítása. Figyelembe kell venni és össze kell vetni a büntelhetőségi akadályokat, a kiszabható szankciók lehetséges mértékét és a büntetéskiszabási körülményeket is. **A mérlegelést igénylő jogalkalmazói feladat itt annak eldöntésében áll, hogy összességében véve melyik törvény engedi az enyhébb elbírálást az adott esetben.** A bírói gyakorlat alapján továbbá olyan esetben, ha az új szabályozás a cselekmények jogi minősítése folytán enyhébb, az egyéb körülményekre tekintettel azonban súlyosabb jogi megítélést tesz lehetővé, a szabályok összehatásában való értékelése szükséges.

Az Alkotmánybíróság 3360/2018 (XI. 28.) számú AB határozatának (32) bekezdése szerint tehát **az Abh.-t követően a bíróságok valamennyi olyan összbüntetésbe foglalás során kötelesek lefolytatni a Btk. 2. §-a szerinti vizsgálatot, amikor az összbüntetésbe foglalandó ítéletek között van olyan, amely alapjául szolgáló cselekmény elkövetési ideje a régi Btk. hatálya idejére esik, feltéve, hogy az összbüntetésbe foglalás egyéb törvényi feltételei az adott esetben fennállnak. Az új Btk. összbüntetési szabályai pedig a Btk. 2. §-a értelmében csak olyan esetben alkalmazhatók mérlegelés nélkül, ha az összbüntetésbe foglalással érintett valamennyi ítélet alapjául szolgáló cselekmény elkövetésére a Btk. hatályba lépését követően került sor.** Az Alkotmánybíróság 3360/2018 (XI. 28.) számú AB határozatának (33) bekezdése szerint tehát amennyiben a Btk. 2. § (2) és (3) bekezdéseire figyelemmel elvégzett bírósági mérlegelés eredményeként az állapítható meg, hogy a konkrét esetben a régi Btk. összbüntetési szabályai tartalmazzanak enyhébb rendelkezéseket az elítélre, az összbüntetési eljárásban a régi Btk. alapján kell a bíróságnak eljárni. Ha ugyanakkor a bíróság mellőzi a Btk. 2. §-a szerinti mérlegelést és a döntése a megsemmisített rendelkezéssel tartalmilag azonos szempontok és elvek alkalmazásán alapul, felmerül a konkrét bírói döntés alaptörvény-ellenességének a lehetősége.

Ezt követően a Kúria 2019. június 3. napján meghozta a 2/2019. számú BJE határozatot, miszerint az összbüntetési eljárás során alkalmazandó büntető törvény meghatározásakor **az alapítéletekkel elbírált bűncselekmények elkövetési ideje közömbös;** annak van jelentősége, hogy az összbüntetésbe foglalás lehetősége mikor nyílt meg.

Az Alkotmánybíróság pedig az 1/2020 (I. 2.) számú AB határozatával (Abh4.) megállapította, hogy az összbüntetési eljárás során alkalmazandó büntető anyagi jogi szabályokról szóló 2/2019. Büntető jogegységi határozat alaptörvény-ellenes, ezért a jogegységi határozatot a Magyar Közlönyben történt közzétételére, 2019. június 25. napjára visszaható hatállyal megsemmisítette.

Az Alkotmánybíróság kifejtett álláspontja szerint a BJE rendelkező része nem áll összhangban az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével. Az abban foglalt értelmezés ugyanis nem felel meg a visszaható hatály tilalmából fakadóan az Abh.-ban és a 3168/2019 (VII. 10.) AB határozatban (Abh3.) az összbüntetési szabályok kapcsán kifejtett követelményeknek. Az Alkotmánybíróság az Abh1.-ben a Btkátm. 3. §-át érintően nem csupán azt állapította meg, hogy az az érintett elítéltekre nézve hátrányos tartalmú, helyzetüket elnehezítő szabályt tartalmazott, hanem egyúttal azt is, hogy alkalmazásáról a jogalkotó visszamenőleges hatállyal rendelkezett.

Az Alkotmánybíróság az 1/2020 (I. 2.) számú AB határozat (57) bekezdésében helyesen mutatott rá arra, hogy a megsemmisített BJE nem felelt meg az Alaptörvény C) cikk (1) bekezdéséből, a hatalommegosztás elvéből fakadó követelményeknek sem. Az (58) bekezdés szerint az Abh1. megsemmisítő rendelkezését követően a **hatályos büntetőjogi szabályozásból hiányzó azon konkrét szabályt, amely alapján megállapítható, hogy a régi Btk. vagy a Btk. összbüntetési szabályait kell alkalmazni olyankor, ha nem valamennyi érintett ítélet a Btk. szabályai alapján született (a cselekmény minősítése) és a Btk. hatályba lépését követően emelkedett jogerőre, a BJE jogalkotással kívánta pótolni.**

Az Alkotmánybíróság az 1/2020 (I. 2.) számú AB határozat (60) bekezdése szerint a Btk. szabályainak az időbeli hatályát maga a törvény határozza meg. A Btk. 2. § (1) bekezdése értelmében a **bűncselekményt** - a törvényben foglalt kivételekkel - **az elkövetése idején hatályban lévő büntetőtörvény szerint kell elbírálni.** A (61) bekezdés szerint a törvényhez fűzött jogalkotói indokolás értelmében a Btk. felhívott rendelkezése - a hatályos joggal egyezően - általános szabályként azt írja elő, hogy **a bűncselekményt az elkövetés idején hatályban lévő törvény szerint kell elbírálni. A nullum crimen sine lege és nulla poena sine lege elvekből következik, hogy az új bűncselekményt megállapító, illetve az elbírálást szigorító büntetőtörvénynek nem lehet visszaható ereje.** A törvény a visszaható hatály tilalma alól két kivételt határoz meg: a később hatályba lépett enyhébb szabályozást illetve bizonyos esetekben a nemzetközi jog általánosan elismert szabályai alapján büntetendő cselekmények körét. Az Alkotmánybíróság rámutatott arra, hogy sem a jogszabály szövegéből, sem az ahhoz fűzött jogalkotói indokolásból nem vezethető le kivételszabály a bűncselekmény elbírálása körében irányadó anyagi jogi szabályok körét érintően.

Azt, hogy a Btk. 2. §-át mikor nem kell alkalmazni, maga törvény egyértelműen és taxatívén rögzíti. A kivételszabályokat a jogalkotó a Btk. 2. § (2) és (3) bekezdésében pontosan meghatározta. Minden olyan esetben, amelyre nem irányadóak ezek a kivételszabályok, a Btk. 2. § (1) bekezdése szerinti főszabály az irányadó és az alkalmazandó a jogalkotó szándéka szerint. Az Alkotmánybíróság az 1/2020 (I. 2.) számú AB határozat (65) bekezdése szerint a Kúria a BJE rendelkező részében foglalt megállapítását nem a Btk. 2. § (2)-(3) bekezdéseiben foglalt kivételszabályokból vezette le, arra a kivételszabályok tartalma alapján lehetősége sem lett volna. A Kúria a BJE rendelkező részében foglalt megállapítással lényegében egy új kivételszabályt, vagyis jogot alkotott, amellyel a Btk. 2. § (1) bekezdése szerinti főszabály alkalmazását az összbüntetéssel összefüggő egyes esetekben kizárta.

A jogállamiság elvéből levezethető jogbiztonság követelménye megköveteli, ahogy arra az Alkotmánybíróság az Abh1.-ban rámutatott, hogy a jogrendszer egésze, annak részterületei, valamint egyes szabályai világosak, egyértelműek, hatásukat tekintve kiszámíthatóak és a norma címzettjei számára előre láthatóak legyenek, továbbá a jogalkalmazás során felismerhető normatartalmat hordozzanak. A jogbiztonság teremti meg a lehetőséget a jogalanyoknak arra, hogy magatartásukat ténylegesen a jog előírásaihoz tudják igazítani.

Álláspontom szerint a fent ismertetett alkotmánybírósági határozatok alapján egyértelműen megállapítható, hogy továbbra sincs a hatályos büntetőjogi szabályozásban olyan konkrét szabály, amely alapján megállapítható lenne - mérlegelés nélkül -, hogy a régi Btk. vagy a Btk. összbüntetési szabályait kell alkalmazni akkor, ha az összbüntetésbe foglalni kért alapítéletekkel elbírált cselekmények közül van egy olyan cselekmény, amelynek elkövetési ideje a régi Btk. hatályá alá esik. Ezért figyelemmel arra, hogy az összbüntetésbe foglalni kért alapítéletekkel elbírált cselekmények mindegyikének elkövetési ideje a régi Btk. hatályá alá esik és az 1-3. számú alapítéletekkel elbírált cselekményeket az eljáró bíróságok a régi Btk. szerint is minősítették, így helytálló volt az összbüntetésbe foglalási indítvány előterjesztése és annak indítványozása, hogy a bíróság a mérlegelési tevékenység kifejtését követően a régi Btk. szabályait alkalmazva a 6 alapítéletet foglalja összbüntetésbe, mivel a Btk. 2. § (2)-(3) bekezdéseire figyelemmel elvégzett bírósági mérlegelés eredményeként az állapítható meg, hogy a konkrét esetben a régi Btk. összbüntetési szabályai tartalmaznak enyhébb rendelkezéseket az elítélre, így az összbüntetési eljárásban a régi Btk. alapján kellett volna a bíróságnak eljárnia.

A bíróság nem végezte el ezt a mérlegelési tevékenységet, hanem arra a következtetésre jutott, hogy mivel valamennyi alapítélet a Btk. hatálybalépése után emelkedett jogerőre – illetve az elsőfokú bíróság téves okfejtése szerint nem a régi Btk. szerint minősítették az eljáró bíróságok valamennyi cselekményt -, ezért jelen esetben nem alkalmazható az 1978. évi IV. törvény.

Tényként állapítható meg, hogy kizárólag abban az esetben lehet mérlegelés nélkül a Btk. szabályait alkalmazni, amennyiben az elítélt valamennyi cselekményét a Btk. hatálya alatt követte el és a cselekmények (szükségszerűen) a Btk. hatályba lépését követően emelkedtek jogerőre vagyis ha e két együttes feltételei egyidejű fennállása megállapítható. Teljes mértékben helyes tehát az Alkotmánybíróság 3360/2018 (XI. 28.) számú AB határozatának (32) bekezdésében foglalt megállapítás, miszerint az Abh1.-t követően a bíróságok valamennyi olyan összbüntetésbe foglalás során kötelesek lefolytatni a Btk. 2. §-a szerinti vizsgálatot, amikor az összbüntetésbe foglalandó ítéletek között van olyan, amely alapjául szolgáló cselekmény elkövetési ideje a régi Btk. hatálya idejére esik, feltéve, hogy az összbüntetésbe foglalás egyéb törvényi feltételei az adott esetben fennállnak. Így jelen esetben annak **sincs jelentősége, hogy az elítélt valamennyi összbüntetésbe foglalni kért alapítélete a Btk. hatályba lépése után emelkedett jogerőre, jelentősége kizárólag annak van és annak lehet, hogy az összbüntetésbe foglalandó ítéletek között van olyan (jelen esetben mindegyik), amely alapjául szolgáló cselekmény elkövetési ideje a régi Btk. hatálya idejére esik, és a régi Btk. 92. § (1) bekezdése szerint „ha az elkövetőt több, határozott ideig tartó szabadságvesztésre ítélik és az elkövető valamennyi bűncselekményt a legkorábban hozott ítélet jogerőre emelkedését megelőzően követte el, a jogerősen kiszabott büntetéseket összbüntetésbe kell foglalni.”** Márpedig az elítélt valamennyi cselekményét a legkorábban hozott ítélet jogerőre emelkedését, azaz 2013. november 13. napját megelőzően követte el és az alapítéletekkel kiszabott büntetéseit folyamatosan és jelenleg is tölti.

Az Alaptörvény fent hivatkozott 28. cikke megköveteli, hogy a bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét az Alaptörvénnyel összhangban értelmezzék. A 28/2013. (X. 9.) AB határozat indokolásának (29) bekezdése szerint a 28. cikk szerint a jogszabály Alaptörvénnyel összhangban történő értelmezése a bíró számára nem csak jog, hanem kifejezett kötelesség: amennyiben a bíró a jogszabály szövegét az értelmezés segítségével az Alaptörvénnyel összhangban tudja alkalmazni, annyiban ennek megfelelően köteles eljárni.

A jelen alkotmányjogi panasz tárgyát képező bírósági határozatok előzményeit azért tartottam szükségesnek megismertetni, hogy látható legyen, mennyire nem következetes az összbüntetési eljárások lefolytatása során a bírósági gyakorlat és milyen sokszínű értelmezéssel juthatnak el a bíróságok a Btk. alkalmazásához, teljes mértékben mellőzve az Alkotmánybíróság által az Abh2.-ben kimunkált, a Btk. 2. §-a szerinti vizsgálatot és a bírósági mérlegelést, amikor az összbüntetésbe foglalandó ítéletek között van olyan, amely alapjául szolgáló cselekmény elkövetési ideje a régi Btk. hatálya idejére esik.

Jelen esetben a Fővárosi Ítéletábrla mint másodfokú bíróság a 3.Bpkf.10.347/2021/3. sorszámú végzésében lényegében teljesen önkényes jogértelmezéssel tévesen megállapította, hogy az Alkotmánybíróság az Abh4-ben írt jogértelmezése felülírja a korábbi, amennyiben azzal ellentétes. **Nem kevesebbet állít a Fővárosi Ítéletábrla, mint azt, hogy az Alkotmánybíróság az Abh4-ben felülírta az Abh2-ben rögzített álláspontját, attól eltér, mivel az Abh4.-ben már az időrendben elsőként hozott ítélet jogerőre emelkedése időpontjának tulajdonit jelentőséget.**

Amennyiben a másodfokú bíróság nem csak kiragadott volna a saját téves érvelésének alátámasztásául szolgáló bekezdéseket, hanem az Alkotmánybíróság határozatait (Abh1., Abh2., Abh3., Abh4. és ezen felül rendelkezésre álló számos egyedi döntést) összességében, az azokban kifejtett alapelveknek megfelelően értelmezte volna, akkor észlelhető lett volna, hogy maga az Alkotmánybíróság nemhogy felülírta volna korábbi, az Abh2.-ben kifejtett álláspontját, hanem megerősítette azt.

Az Abh4. (58) bekezdése ugyanis rögzíti, hogy az Abh. (Abh1.) megsemmisítő rendelkezését követően a hatályos büntetőjogi szabályozásból hiányzó azon konkrét szabályt, amely alapján megállapítható, hogy a régi Btk. vagy a Btk. összbüntetési szabályait kell alkalmazni olyankor, ha nem valamennyi érintett ítélet a Btk. szabályai alapján született és a Btk. hatályba lépését követően emelkedett jogerőre, a BJE jogalkotással kívánta pótolni.

A jelen ügyben eljáró bíróságok téves és alaptörvény-ellenes okfejtése szerint, amennyiben az elítélt valamennyi cselekményét a Btk. hatálybalépése előtt követte el, de bármely okból (eljárás elhúzódnása, hatályon kívül helyezés) valamennyi cselekményét elbíráló alapítélet a Btk. hatálybalépése után emelkedett jogerőre, úgy a régi Btk. biztosan nem alkalmazható esetében.

Az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdése szerint: **A törvény előtt mindenki egyenlő**, ugyanakkor a fenti téves értelmezés mégis különbséget tesz aközött, ha valamely elítélt az összbüntetésbe foglalni indítványozott alapítéleteivel elbírált valamennyi cselekményét a Btk. hatálybalépése előtt követte el, de van olyan alapítélete, amely a Btk. hatálybalépése előtt jogerőre is emelkedett, és aközött, mint védelem, aki valamennyi cselekményét a régi Btk. hatálya alatt követte el, de valamennyi ítélete a Btk. hatálybalépése után emelkedett jogerőre - és 3 alapítélettel elbírált cselekmény a régi Btk. szerint is minősítettek az eljáró bíróságok.

A probléma tehát abban rejlik, hogy a bíróságok az általam tapasztalt gyakorlat szerint továbbra sem hajlandók az Alkotmánybíróság helyes iránymutatása alapján eljárva - amikor annak előfeltételei fennállnak - a Btk. 2. § (2) és (3)

bekezdéseire figyelemmel elvégezni azt a bírói mérlegelést, hogy az adott esetben a régi Btk. vagy a Btk. rendelkezései kedvezőbbek-e az elítélre, hanem lényegében az Alkotmánybíróság által megsemmisített Btkátm. 3. §-át alkalmazzák azzal a különbséggel, hogy nem arra történik hivatkozás, hogy ha az összbüntetésbe foglalni kért alapítételek közül csak egy a Btk. hatálybalépése után emelkedett jogerőre, akkor a Btk. szabályait kell alkalmazni, hanem például arra, hogy ha az elítélt valamely cselekményét az eljáró bíróságok a Btk. szerint minősítették, akkor a Btk. szabályait kell alkalmazni, vagy ha az elítélt valamennyi összbüntetésbe foglalni kért alapítétele a Btk. hatálybalépése után emelkedett jogerőre, csak a Btk. alkalmazható.

Ismert olyan bírósági álláspont is, hogy a régi Btk. szabályai kizárólag abban az esetben alkalmazhatók, ha az elítélt valamennyi alapítélettel elbírált cselekményét a régi Btk. hatálya alatt követte el és azokat a régi Btk. szerint is minősítették, ellenkező esetben ugyancsak nem alkalmazható a régi Btk. Ebben az esetben nem lehetne kizárni például, hogy valamennyi ítélet a Btk. hatálybalépését követően emelkedne jogerőre (mint védecem esetében), csak, mivel az elítélre nézve az a kedvezőbb, az eljáró bíróságok a régi Btk. szerint minősíteneék az egyébként a Btk. hatálybalépése után jogerőre emelkedő ítéletekkel elbírált cselekményeket.

Mindezek a példák azt mutatják, hogy az eljáró bíróságok többsége továbbra sem végez mérlegelési tevékenységet, hanem valamiféle téves rendezőelv alkalmazásával a régi Btk. alkalmazhatóságát eleve kizárják, és ennek eredményeként rögtön el is vetik a kizárt jogszabályt, tehát nem mérlegelési tevékenységet végeznek meghatározott szempontok szerint, hanem tévesen, illetve alaptörvény-ellenesen kizárnak.

Álláspontom szerint tehát védecem vonatkozásában a megsemmisíteni kért bírósági határozatok a jogállamiság elvéből levezethető jogbiztonság elvét és a visszaható hatály tilalmát sértik és védecem annak ellenére tölti az elsőfokú bíróság által meghozott összbüntetési ítélettel megállapított szabadságvesztés büntetést, hogy büntetésének tartama alapítételeinek a régi Btk. szabályai alapján történő összbüntetésbe foglalása esetén jóval kevesebb lenne, valószínűsíthetően a közeljövőben már szabadítására is sor kerülhetne, amennyiben a bíróság úgy döntött volna, hogy a kisebb tartamú szabadságvesztés büntetések háromnegyed részét elengedi esetében, tehát védecem rendkívül méltánytalan helyzetbe került azáltal, hogy a bíróságok a 6 alapítélet tekintetében előterjesztett összbüntetésbe foglalásra irányuló indítványt a Btk. szabályai szerint bírálták el. A tárgyi összbüntetési eljárásban az elítélre nézve hátrányos tartalmú, helyzetét elnehezítő szabályok alkalmazására a visszamenőleges hatály tilalmát sértő módon került sor.

IV. Indokolás arra nézve, hogy a hivatkozott bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel

Az Alkotmánybíróság az Abh1. határozatában kimunkálta, hogy a Btkátm. 3. §-a miért nem áll összhangban az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében rögzített jogállamiság követelményével. A jogállamiságból fakadó követelmény a jogbiztonság és a nulla poena sine lege praevia jogelv, vagyis senkit nem lehet olyan jogszabályi rendelkezés alapján büntetéssel sújtani, amely a cselekmény elkövetésekor még nem volt hatályos. Jelen esetben ugyanakkor mégis ez történt, ugyanis a bíróság a Btk. rendelkezéseinek alkalmazásával kizárta annak a lehetőségét, hogy az elítélt vonatkozásában az 1978. évi IV. törvény rendelkezései kerüljenek alkalmazásra, holott az alapítéletekkel elbírált cselekmények elkövetési idején (2008 év nyarától 2011. júliusig) a Btk. rendelkezései és az utóbb megsemmisített Btkátm. 3. §-a még nem léptek hatályba, ugyanakkor a bíróság az elítélt vonatkozásában korábban is és jelenleg is mindenfajta mérlegelési tevékenység nélkül a Btk. és lényegében a megsemmisített Btkátm. 3. §-át alkalmazta. Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében foglalt jogállamiság követelményéből levezethető módon a sérelmezett bírósági döntések álláspontom szerint sértik a jogbiztonságot, a kiszámíthatóság garanciáját és a visszamenőleges hatályú jogalkotás tilalmát.

A büntető jogtudományban kikristályosodott alapelv szerint egy büntető jogszabály két esetben alkalmazható a hatálybalépése előtt elkövetett cselekményekre, vagyis egy büntetőtörvénynek csak két esetben van visszaható ereje: (1) ha a korábban büncselekménynek nyilvánított cselekményt az új törvény már nem minősíti büncselekménynek vagy (2) ha a büncselekmény ugyan büntetendő az új büntetőtörvény szerint is, de enyhébben, mint az elkövetéskori törvény szerint, a főszabály tehát, hogy a büncselekményt az elkövetése idején hatályban lévő törvény szerint kell elbírálni.

Jelen esetben mivel az eljáró bíróságok által tényszerűen megállapítottak szerint az elítélt valamennyi cselekményét a régi Btk. hatálya alatt követte el és emellett 3 cselekményét a régi Btk. szerint is minősítették az eljáró bíróságok, így a bíróság lehetőséget kell, hogy biztosítson arra vonatkozóan, hogy az Alkotmánybíróság által is hivatkozott mérlegelés megtörténhessen és vizsgálni lehessen, hogy melyik jogszabály kedvezőbb az elítélre nézve. Jelen esetben nem mérlegelés és értékelés történt a bíróság részéről, nem állapítható meg a sérelmezett határozatokból, hogy vajon a régi Btk. rendelkezései kedvezőbbek lennének-e az elítélre nézve, hiszen a bíróság álláspontja szerint jelen esetben kizárólag a Btk. rendelkezései alkalmazhatók, mivel az elítélt valamennyi alapítétele a Btk. hatálybalépése után emelkedett jogerőre. Ugyanakkor viszont a Btk. 2. § (1) bekezdése rögzíti, hogy a büncselekményt - a (2)-(3) bekezdésben foglalt kivételekkel az elkövetése idején hatályban lévő büntető törvény szerint kell elbírálni, a hat alapítélettel elbírált cselekmények elkövetési idején a Btk. szabályai nem léptek hatályba, vagyis a Btk. szabályait kizárólag akkor lehetne alkalmazni, ha a

cselekmény elbírálásakor hatályban lévő új büntető törvény szerint (jelen esetben a Btk.) a cselekmény már nem bűncselekmény vagy enyhébben bírálendő el.

Fentiekből egyértelműen levezethető, hogy az Alkotmánybíróság a lehető legkörültekintőbben vizsgálta az összbüntetésbe foglalással kapcsolatban felmerülő jogelvéket és mutatott rá arra, hogy a bíróságok kötelesek lefolytatni a Btk. 2. §-a szerinti vizsgálatot, amikor az ítéletek között van olyan, amely alapjául szolgáló cselekmény elkövetési ideje a régi Btk. hatálya idejére esik, a bíróságok jogalkalmazása során csak ez az értelmezés áll összhangban a hatályos jogszabályok céljával és az Alaptörvénnyel.

Az Alaptörvény IV. cikk. (1) bekezdésében foglalt rendelkezést azáltal sérti a hivatkozott bírói döntés, hogy az elítélt jelenleg olyan jogerős szabadságvesztés büntetést tölt, amelynél büntetése a régi Btk. szabályainak alkalmazása mellett kevesebb tartamban is megállapítható lenne és valóban lehetőség lenne mindazon sérelmei kiküszöbölésére illetve enyhítésére, amelyet az elítélt sajnos azáltal szenved el, hogy cselekményei nem egy eljárásban kerültek elbírálásra.

Össességében tehát annak van jelentősége, hogy a Fővárosi Törvényszék a 2.Bpk.82/2021/5. számú határozatában az Alkotmánybíróság hivatkozott határozataival ellentétben nem végezte el a Btk. 2. §-a alapján azt a mérlegelési tevékenységet, amely alapján megállapítható lett volna, hogy a Btk. hatályba lépése előtt elkövetett cselekmények tekintetében melyik Btk. rendelkezései a kedvezőbbek és amennyiben arra az álláspontra jutott volna, mint amire az indítványozó is, miszerint rá nézve a régi Btk. szabályai kedvezőbb rendelkezéseket tartalmaznak, úgy a bíróságnak az összbüntetésbe foglalást a régi Btk. szabályainak alkalmazásával kellett volna elvégeznie, ez azonban nem történt meg és a téves, alaptörvény-ellenes elsőbírói határozatot a másodfokú bíróság sem helyezte hatályon kívül, nem változtatta meg, csak annak indokaival nem értett egyet.

Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdése esetén fogadja be.

Jelen esetben mindkét feltétel megállapítható, mivel nemcsak a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség áll fenn, hanem a Fővárosi Ítéletábrla mint másodfokú bíróság tévesen azt is rögzítette, hogy az Alkotmánybíróság az Abh4.-ben irtakra figyelemmel felülírta korábbi, az Abh2.-ben kifejtett jogértelmezését, mivel a kettő ellentétes egymással, ez a téves megállapítás ugyanakkor alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés is egyben, mivel az eljáró bíróságok számára iránymutatásul szolgálhat.

Figyelemmel a jelen alkotmányjogi panaszban előadott körülményekre az indítványozó álláspontja szerint az Alkotmánybíróságnak tehát abban a kérdésben is állást kell foglalnia, hogy fenntartja-e a 3360/2018 (XI. 28.) számú határozatában foglaltakat (álláspontom szerint sosem írta azt felül) és hogy az ezen határozatban foglalt iránymutatás az eljáró bíróságokra nézve kötelező-e, miután az Abtv. 39. § (1) bekezdése szerint ha e törvény eltérően nem rendelkezik, az Alkotmánybíróság döntése mindenkire nézve kötelező, ugyanakkor a megsemmisíteni kért határozatokat hozó bíróságok az Alkotmánybíróság iránymutatásit figyelmen kívül hagyva kizárólag azt vették figyelembe, hogy az egyes összbüntetéssel érintett alapítéletek vonatkozásában az eljáró bíróságok valamennyi cselekményt a régi Btk. szerint minősítették-e illetve a másodfokú bíróság kizárólag azt vette figyelembe, hogy bár valamennyi alapítélet elkövetési ideje a régi Btk. hatálya alatti időpontra esik, de az alapítéletek mindegyike a Btk. hatálybalépését követően emelkedett jogerőre, mely bírósági gyakorlat ellentétes az Alkotmánybíróság iránymutatásával és az elítéltekre - köztük védencekre - nézve kifejezetten hátrányos.

Fent előadottakra figyelemmel kérem, hogy a Tisztelt Alkotmánybíróság a Fővárosi Törvényszék 2.Bpk.82/2021/5. számú ítélete valamint a Fővárosi Ítéletábrla, mint másodfokú bíróság 3.Bpkf.10.347/2021/3. számú végzése alaptörvény-ellenességét megállapítani és az Abtv. 43. § (1) bekezdése alapján a döntéseket megsemmisíteni szíveskedjék.

Az Alkotmánybíróság hatásköre az Abtv. 27. §-án alapul, miszerint *Az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés*

a) az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és

b) az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.

Az indítványozó és védője a sérelmezett elsőbírói döntés ellen a fellebbezést bejelentette, melyet a Fővárosi Ítéletábrla, mint másodfokú bíróság elbíralt, így a jogorvoslati lehetőségek kimerítése megtörtént, mivel sem további rendes vagy rendkívüli jogorvoslatnak a sérelmezett, összbüntetésbe foglalásra vonatkozó indítványt elutasító jogerős bírói döntés ellen nincs helye.

A Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság a 3.Bpkf.10.347/2021/3. számú jogerős végzését 2021. május 28-án megtartott tanácsülésen hozta meg, melynek részemre történő kézbesítésére 2021. június 13-án került sor, így a jelen alkotmányjogi panasz benyújtására az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CL. törvény 30. § (1) bekezdése alapján a sérelmezett jogerős döntés kézbesítését követő 60 napon belül kerül sor akként, hogy a panasz és mellékleteinek benyújtása az Abtv. 53. § (2) bekezdése alapján az elsőfokon eljáró bíróság részére történik, amely az Abtv. 53. § (3) bekezdése alapján az alkotmányjogi panaszt továbbítja az Alkotmánybíróság részére.

Figyelemmel arra, hogy az Alkotmánybíróság előtti eljárás illetékmentes, így illeték lerovására nem kerül sor.

Budapest, 2021. augusztus 7.

Tisztelettel:

Mellékletek:

- Ügyvédi meghatalmazás M/1.
- Eljáró ügyvéd Budapesten, 2020. július 21. napján kelt összbüntetésbe foglalás iránti indítványa M/2.
- Összbüntetési eljárás kezdeményezésére vonatkozó ügyvédi meghatalmazás M/3.
- Fővárosi Törvényszék 2.Bpk.396/2020/11. számú ítélete M/4.
- Budapesten, 2020. december 8. napján kelt védői fellebbezés M/5.
- Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség BF.924/2020/2. számú átirata M/6.
- Fővárosi Ítéletábrta 2.Bpkf.10.022/2021/3. számú végzése M/7.
- Fővárosi Törvényszék 2.Bpk.82/2021/5. számú ítélete M/8.
- Eljáró ügyvéd Fővárosi Törvényszék 2.Bpk.82/2021/5. számú ítélete ellen bejelentett fellebbezése M/9.
- Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség BF.292/2021/2. számú átirata M/10.
- Fővárosi Ítéletábrta 3.Bpkf.10.347/2021/3. számú végzése M/11.